

József, mint Isten eljött országának pionírja

Advent 1. úrnappja, 2023 Kálmán Csaba vázlatára alapján

Ének: 236; 312 és 310.

Köszöntés: A reménység pedig nem szégyenít meg, mert Isten szeretete kitöltetett szívünkbe a nekünk adott Szentlélek által. Róma 5: 5.

Bibliaolvasás: Mivel tehát hit által igazultunk meg, békességünk van Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által. Általa szabad utunk van hitben ahhoz a kegyelemhez, amelyben állunk, és dicsekszünk az Isten dicsőségének reménységével. De nemcsak ezzel dicsekszünk, hanem a szenvedéseinkkel is, tudva, hogy a szenvedés állhatatosságot munkál, az állhatatosság pedig kipróbáltságot, a kipróbáltság pedig reménységet. A reménység pedig nem szégyenít meg, mert Isten szeretete kitöltetett szívünkbe a nekünk adott Szentlélek által. Mert Krisztus, amikor még erőtlenekek voltunk, a maga idejében meghalt az istentelenekért. Hiszen az igazért is alig hal meg valaki, ám a jóért talán csak meg merne halni valaki. Isten pedig a hozzánk való szeretetét abban mutatta meg, hogy Krisztus meghalt értünk, amikor még bűnösök voltunk. Miután most már megigazultunk az ő vére által, még sokkal inkább megmenekülünk a haragtól ő általa. Mert ha akkor, amikor ellenségei voltunk, megbékéltünk Istennel az ő Fiának halála által, mennyivel inkább megtartatunk az ő élete által, miután megbékéltünk vele! Sőt ezenfelül még dicsekszünk is Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki által most a megbékélést nyertük. Róma 5: 1 – 11.

Ige: Jézus Krisztus születése így történt: Mária, az ő anyja eljegyeztetett Józseffel, de mielőtt egybekeltek volna, viselős lett a Szentlélektől. József pedig, az ő férje igaz ember volt, és nem is akarta megbélyegezni feleségét, el akarta tehát titkon bocsátani. Amíg ezen tűnődött, íme, az Úr angyala álomban megjelent neki, és ezt mondta: József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni Máriát, a feleségedet, mert ami benne fogantatott, az a Szentlélektől van. Fiat szül, és nevezd őt Jézusnak, mert ő szabadítja meg népét bűneiből. Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által, aki így szólt: Íme, a szűz fogan méhében, és fiat szül, akinek a neve Immánuel, amely azt jelenti: Velünk az Isten. József pedig felserkent álmából, és úgy cselekedett, amint az Úr angyala parancsolta neki: magához vette feleségét, de nem ismerte őt, amíg Mária meg nem szülte elsőszülött fiát. És Jézusnak nevezte őt. Máté 2: 18 – 25.

Ma, 2023 adventjének első úrnappján, amikor az igaz világosságra emlékeztető gyertya ég itt az úrasztalán, világossága pedig az Isten igazságának tör utat jelenvaló gonosz világunkban, tegyük fel újból magunknak a kérdést, hogy milyen lehetett átélni az Isten Fia Messiás Jézus első eljövételét? Miképpen készült az Isten akkori népe és egyháza a szűztől született mennyei Ura fogadására? Az Isten választott népe hogyan olvasta és értelmezte, vonatkoztatta magára az Isten ígéreteit?

Ismerjük Zakariás pap történetét, aki nem boldogult a Gabriel arkangyal által tolmácsolt próféciával, amiben az Úr útkészítőjéről prófétált. Isten az angyal által fiút ígért nekik, de ő nem tudta a próféciát Jánosnak nevezendő fiára vonatkoztatni. Erős kételyek kínozták, hitetlenkedett ezért kilenc hónapig megnémult. Bizony, abban az időben az Úr papja volt ilyen elveszett, aki az őrhelyén állva a Messiás eljövételéről kellett volna bizonyosságot tenni és örömhírt hirdessen. Vajon, 2023 adventjén, milyen állapotban találja Krisztus az egyháza papjait, hét gyülekezetének angyalait?

Hát vajon csak ezt a pap Zakariást gyötörték kínzó kételyek? Egyedül ő volt olyan elesett, nyavalyás és nyomorult? Az evangélium tudósítása szerint egyáltalán nem, sőt alig volt néhány

ember, akik készen voltak fogadni az Isten Fia Messias Jézust, a mennyei Ádámot. Miképpen történt ez? Nos erről lesz szó a következőkben!

Minden pontosan így van az Úr második eljövételével is. Kínzó kételyek gyötörnek minden egyes nap bennünket is. A mindenható Krisztus már nagyon sok gyülekezetének gyertyatartóját volt kénytelen kimozdítani¹ (Jel 2: 5); a világ nagy sötétségbe borult, egyáltalán nem vagyunk készen az Úr fogadására, pedig szüzeiként (Máté 25:1 – 13), világító lámpásokkal kellene őt várnunk a sötét éjszakában, ami elkezdődött és egyre csak sötétebb.

A kétezer évvel ezelőtti külső körülményekre tekintve hasonló sötétségben volt a világ. Megtörtént, hogy ember állt fel és isteni császárnak kiáltotta ki magát Rómában, megkövetelte, hogy szobra előtt isteneknek járó tiszteletüket tegyék az alattvalói. Semmit nem törődtek azzal, hogy van Istennek egy olyan népe, akinek a parancs azt mondja, hogy ne tisztelegjen semmilyen kézzel csinált szobor előtt. Talán *éppen ellenük adták parancsba* (Dániel 6: 1 – 16) a császár kötelező kultuszát, hogy ürügy legyen a megsemmisítésükre, arra, hogy az oroslánok elé vessék őket a Colosseumban.

Amilyen a római császár, olyanok a kezét nyaló alattvalói, név szerint Nagy Heródes (uralk. Kr.e. 40–4), az Isten népe felett zsarnokoskodó vazalluskirály.² Nevében a „Nagy” jelző nem megtisztelő cím, hanem jelentése egyszerűen: idősebb. A Heródes név görögül hősi ivadékot jelent.

Ő nem a dávidi dinasztia és vérvonal leszármazottja, ellenkezőleg idumeai eredetű, tehát edomita³, a Jákob ikerbátyja, Ézsau leszármazottja, vagyis egy felkapaszkodott arab, aki a rómaiak kegyéből lett király, elütve a címtől a Hasmonaeus dinasztia (lásd Makkabeusok) utolsó tagját.

A despoták sorába állítva ő békében és háborúban sikeres uralkodónak számított, az utókor mégis legfőképp, mint véreskezű zsarnokot tartja számon, aki minden potenciális riválisával kegyetlenül és kíméletlenül leszámolt.

Őt feleségétől számos fia született, a hatalom megtartásáért viszont még a családját sem kímélte, megölette második feleségét, Hirkanosz főpap unokáját, a királyi származású zsidó hercegnőt, Mirjamot vagy Mariamnet s tőle való két fiát, Alexandroszt és Arisztobuloszt, majd utóbb összeesküvés gyanúja miatt legidősebb fiát, Antipatroszt is.

¹ κινέω (kineó) 1) mozgat, megmozdít, helyéről elmozdít 2) ráz; megrendít, felbolygat, megzavar 3) passzív alak: mozog; megrendül, felbolydul, felkavarodik

² Mindeközben, a Jézus első eljövételének háttérben ott van Nagy Heródes, a római véreskezű és grandomániás vazalluskirály, aki Jézus születése előtt 26-25 évvel, Kr. e 19-ben elkezdte² a második templom, vagyis fogság utáni templom központi épületének átépítését, amit 10 éven belül be is fejeztek. A nyolc napos Jézust már abban a legalább 13-12 ével előtte átépített templomban vette a karjaiba az agg Simeon. Jézus szenvedésének napjaiban, amikor ő 33 éves lehetett, a vádlói azt mondták, hogy a templom 46 éven át készült el.² Ha keresztalál Kr. u. 30-ban következett be, akkor Jézus 36-37 éves lehetett.² Amennyiben a keresztalál Kr. u 33-ban következett be, akkor Jézus 39 éves lehetett. A templomnak viszont ez az úgynevezett „befejezése” hozzávetőlegesen Kr. u. 25 – 26-ban történhetett. Nos ez a Heródes volt az, aki azonnal halára kerestette Jézust, mihelyt megtudta, hogy megszületett.

³ Monda Ézsau Jákóbnak: Engedd, hogy ehessem a veres ételből, mert fáradt vagyok. Ezért nevezék nevét Edomnak. 1Móz 25: 30. אָדָם ('édóm) 1) egy bizonyos fűszer (vö. magyar pirospaprika) Etimológia: hímnemű főnév (nomen masculinum) a אָדָם ('ádóm) 1) piros, vörös, kipirult, elpirult -ből.

Az első ember (1Kor 15:45), ÁDÁM nevével egybecsengő szó: אָדָם ('ádóm) Kal 1) vörösnek, pirosposzsgásnak lenni Pual 1) pirosra, vörösre festett Hifil 1) piroslik, vöröslik Hitpaél 1) piroslik, vöröslik, vörösen csillog Etimológia: ige (verbum) egy, a bibliai héberben csak származékszavak képzéséhez használt gyök (אָדָם) második alapjelentéséből, melynek rokon nyelvi (arab, etióp) jelentése: 'rőt', 'sárgásbarna', 'vörösesbarna', 'cserzett [színű]'. Egyesek szerint a H1818-cal is összefüggésbe hozható. Az ősi gondolkodásban a fehér és a piros a fiatalos szépség színei (vö. [Énekek 5:10](#)). Ejtsd: ádam!

Hatalmával beavatkozott az ároni rend szerint papság életébe is. A Szanhedrin (főtanács) ítélete nélkül elfogatta és kivégeztette Ezekiást, aki elégedetlen volt a vallási és politikai helyzettel. Tettért a főtanács elé idézték, ám az nem ítélte őt el, futni hagyta, így a kiontott vér a megalkudott bírák fején maradt bosszúért és igazságért kiáltva. Ezek után csoda, hogy Zakariás papot kételyek gyötörték, ha rendjének előjárói, az Őrállók mind olyan vakok lettek, akik semmit sem akarnak tudni. Olyan álmodozók, akik ezt mondják és álmodják:

- Hadd legyen bor és részegítő ital, jöjjetek, és igyunk! Így legyen a holnapi nap is olyan, mint a mai, vagy még annál is nagyszerűbb, hatalmas és felettebb dicső! Ézsaiás 56: 12. Azok mind ugatni képtelen néma ebek lettek, heverésző, szunnyadni és álmodni szerető telhetetlen ebek, kik, mint a szenvedélybetegek, képtelenek megelégedni. Olyan **nem-pásztor⁴ bolond, - és mihaszna-pásztorok** ők, akik nem tudnak vigyázni; kizárólag csak a saját hasznukat hajszolva járnak a maguk útján mindnyájan, ki-ki egyenként és egységes bünszövetkezetként is, mind korrupt nyerészkedőkké váltak? Ézsaiás 56: 10 – 11.

Jól ismerte őket Gábrriel arkangyal, ezért amikor Zakariás úgy kezdett el beszélni, mint ők, az ő kárhozzátásukból vett büntetésből mért rá egy keveset; kilenc hónapig **néma ebbé tette⁵** azt az Abia rendjéből való Zakariást (Lukács 1: 5), aki a Berekiás fia és Iddó próféta unokája Zakariás prófétáról kapta a nevét. Zak 1: 1 – 2. Végül pap édesapjának ezt a szégyenét fia, Keresztelő János mosta le, amikor prédikációiban szembesítette a jeruzsálemi papságot a bűneivel (Máté 3:7 – 10 és Luk 3: 7 - 9). Meg is tagadták miatta és hagyták meghalni Heródes Antipasz⁶ börtönében. (Vö.: Márk 6:17 – 29; Máté 21:25 – 27!)

A *Bibliában* Máté evangélista jegyezte fel a betlehemi gyermekmészárlás történetét. Heródes (Nagy) ugyanis meghallván a Háromkirályoktól, a napkeleti bölcsektől (Máté 2: 1 - 9), hogy Betlehemben megszületett a zsidók királya, zsoldosaival megöletett a városban minden kétévesnél fiatalabb fiúgyermeket (Máté 2:16 - 18).

Grandomániás építkező. Hogy a zsidók jóindulatát elnyerje, átépítette és felépítette a korábbi második templomot, nagyobbá és pompásabb harmadik Templommá tette azt.⁷ Keze munkája által öltött arcot az a hatalmas színpad, ahol megváltásunk története a kibontakozásának utolsó nagy szakaszába jutott és megállíthatatlanul halad végső céljába, melynek utolsó állomása az Úr eljövetele, a halottak feltámadása, az Isten ítélete, s legvégül pedig az új ég és az új föld ígéretének beteljesülése.

Követjük tehát az evangélisták által számunkra megírt az ilyen és ezekhez hasonló korabeli eseményeket, amelyeket Pál apostol gyűjtőfogalommal a sötétség gyümölcstelen cselekedeteinek (Ef 5:11) nevez, s ezeket hallva felfogjuk, hogy milyen nehéz lehetett odaadó lélekkel engedelmeskedni Istennek és a világosság gyümölcsöző tetteivel helytállni.

⁴ Azután azt mondta nekem az ÚR: Most még szerezz magadnak bolond pásztorhoz való dolgokat. Mert íme, olyan pásztort támasztok ebben az országban, aki nem törődik az elveszettekkel, nem keresi a kóborgót, nem gyógyítja meg a megtépettet, nem táplálja a jó karban levőt, de a kövéreknek megeszi a húsát, és körmeiket letördeli. Jaj a mihaszna pásztornak, aki elhagyja a nyáját! Fegyver érje utol a karját és a jobb szemét! Száradjon le a karja, és teljesen vakuljon meg a jobb szeme! Zakariás 11: 15 – 17.

⁵ Én Gábrriel vagyok, ki az Isten előtt állok; és küldtettem, hogy szóljak veled, és ez öröndetes dolgokat jelentsem neked. És íme megnémulsz és nem szólhatsz mindama napig, amelyen ezek meglesznek: mivelhogy nem hittél az én beszédeimnek, amelyek beteljesednek az ő idejükben. Luk 1:19 – 20.

⁶ ὁ Ἡρώδης, -ου (ho Héródész, -u) 1) Héródész (Károlinál: Heródes), görög eredetű tulajdonnév, jelentése: hősies. 2) I. (Nagy) Heródes zsidó-edomita király (Kr.e. 40/37, fia Antipasz, Galilea és Perea tetrarkhája (Kr.e. 4 – Kr.u. 39).

⁷ <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-ki-kicsoda-a-bibliaban-F8DCE/h-F8F24/herodes-F8F47/>

Feltesszük a kérdést, hogy ki volt képes ennek a sátáni színjátéknak színpalain átlátni, a megtévesztés és szemfényvesztés összes eseményén és cselekményén túl kristálytisztán látni az Isten munkáját? A Biblia azt válaszolja erre, hogy senki sincs⁸, nincs egyetlen igaz ember sem, aki az Úr felkészített népe vagy embereként ennyire készen lett volna.

Igen, pontosan ebben a nehézségben és démonizált sötét világba veti meg lábát az Isten Gabriel nevű arkangyala és kezdetben mindössze három embert látogat meg, Zakariást a papot, a názáreti szüzet, Máriát és az ő vőlegényét Józsefet. Akkor és ott a meglátogatás napján ennyi volt és nem több az Isten egy akaraton lévő egyháza, akiken keresztül elhintette a világban a mennyek országa magocskáját, a sátán királyságában az igaz és örökkévaló királyságot, az pedig életre kelt és mindent elkezdett a maga lényegévé átalakítani, mely munkának a vége a test feltámadásával és az örök élettel teljesedik ki. Ez történik a szemünk előtt, ennek a történések a része Krisztus Urunk dicsőséges megjelenése, amelyre készülünk, pontosabban adventté vált egész életünkkel készülnünk kell.

Hallottuk az Úr angyalának kétezer évvel ezelőtti történetmesélést, amit modern fogalommal ma úgy mondanánk, hogy *angyali narratívát* az elhangzott próféciák egyetlen lehetséges és jó értelmezéséről. Ha egy kicsit mélyebben bele tudunk helyezkedni a Messiást váró gyülekezet helyzetébe, akkor képzeljük el mi férfiak, hogy milyen lenne, ha a jegyesünk, akit épp feleségül akarunk venni egy nap elénk áll és ezt mondja:

- ma egy angyal járt nálam és azt mondta nekem, hogy ami bennem az Isten fölém kiterjesztett szárnyának árnyékában a Szentlélek által megfogant, ő az Istentől való mag, ezért szent ő, aki bennem él és növekszik; Jézusnak kell elnevezned őt!

Bármennyire szeretjük is szívünknek ezt a választottját biztos, hogy kételyek kezdenének gyötörni, pedig ebben a beszédben a beteljesül prófécia lesz kézzel fogható étletté, igazsággá és valósággá.

Kedves női testvérek! Gondoljuk végig a Gabriel angyal által közölt narratívát, ami valóságos cselekménysorozat; hogyan kommunikálnátok és mondanátok el a férjjelölt vőlegényeteknek? Egyáltalán el lehet-e mondani a szeplőlen fogantatás csodáját, adventi és karácsonyi ünneplésünk lényegét?

A várandóságnak ebben az időszakában normális körülmények között az édesanyai természet arra törekszik, hogy minél békésebben, nyugodtabban élje meg áldott állapotát. Amennyiben minden úgy van, ahogy az angyal mondja, akkor bizony ez sok feszültséget, izgalmat, kérdést és bizonytalanságot támaszt a Mária lelkében. Egyedül elhordozhatatlan volt neki, ezért elment és megosztotta terhét Erzsébettel, Zakariás áldott állapotban lévő feleségével, hisz egyedül csak ő érthette meg Mária kegyelembefogadott áldott állapotát. (Lk 1: 26 – 56)

Miképpen érthetné meg mindezt a jegyes és vőlegény József? Házasság nélküli terhesség? Szingli anyaság a kétezer évvel ezelőtti ókorban? Mit szól a falu, a környezet, és az immár nem az ároni rend szerinti papság, az uralkodó jogorzó törvény? Mindenkiem nem mondhatom el az egész történetet? Senki nem értené, kinevetnének és meggyaláznának.

Ennyiből is lehet érzékelni azt, hogy József és Mária, Zakariás és Erzsébet, Jeruzsálemben az agg Simeon és Anna prófétaasszony életeinek milyen csodálatos isteni munkán kellett

⁸ Amint meg van írva, hogy nincsen csak egy igaz is; Nincs, aki megértse, nincs, aki keresse az Istent. Mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek; nincs, aki jót cselekedjék, nincsen csak egy is. Nyitott sír az ő torkuk; nyelvükkel álnokságot szólnak; áspiskígyó mérge van ajkaik alatt. Szájuk telve átkozódással és keserűséggel. Lábaik gyorsak a vérontásra. Útjaikon romlás és nyomorúság van. És a békességnek útját nem ismerik. Nincs isteni félelem az ő szemük előtt. Róm 3:13 – 18.

keresztülmennie ahhoz, hogy győzzen bennünk az engedelmesség (a próféták és az angyal által szólt igazság), az adventi Lélek, az egy igaz világosság, igazság és élet.

A történet végére ez a József Isten eljött országának, a mennyei királyság pionírjának bizonyult, aki által Isten leleplezte, a sötétségből a világosságra hozta a Sátán szemfényvesztő és megtévesztő munkáját. Olyanná lesz József, mint az a bűvész, aki le tudja leplezni bűvész vetélytársa technikáját, trükkjeit s így varázstalanítva mutatja meg csupasz valóját.

Józsefre összpontosítva igénknek két üzenete van, amely a „mit tudhatunk Józsefről?” kérdésre adott két felelet.

A felelet egyik nagy csoportjában Józsefről mindenekelőtt azt tudjuk, hogy Szentlélek az Isten által jegyzett igaz emberek névsorába írta be a nevét Noé és Jób nevei mellett, és bár nem látszik, József ugyanolyan jelentőségű üdvtörténeti személy, mint ő atyja Noé volt. Evangélium azt hallanunk, hogy Istennek nemcsak jogában, de a hatalmában is áll a József nevét a mi üdvözítő megváltásunkhoz kötni. A mi Istenünk lehetetlenné tette azt, hogy bárki József nélkül üdvözülhessen, mi csak és kizárólag a názáreti szűzzel és az ő férjével együtt üdvözülhetünk!

Másodszor azt olvassuk, hogy ő a dávidi dinasztia sarja, akit Gábrriel angyal Dávid fiának (Máté 1:20) nevez. Akkor beszél így az Isten legnagyobb hatalommal bíró angyala, amikor Jeruzsálemben az Ézsau leszármazott, a törtető Heródes bitorolja a dávidi dinasztianak járó trónt. Heródes esetében is igaz, amit Pál Ézsauval kapcsolatosan így mond a gyülekezetnek:

„Megmondattam neki, hogy: A nagyobbik szolgál a kisebbiknek. Miképpen meg van írva: Jákóbot szerettem, Ézsaut pedig gyűlöltem. Mit mondunk tehát: Vajon nem igazságtalanság-e [ez] az Istentől? Távol legyen! Mert Mózesnek ezt mondja: Könyörülök azon, akin könyörülök, és kegyelmezek annak, akinek kegyelmezek. Annak okáért tehát nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” Róm 9: 12 – 16.

Ezért Gábrriel arkangyal nem Heródest nevezte dávidi uralkodónak, hanem a teljesen jelentéktelen Józsefet, akiről csak azért tudhatunk meg valamit, mert Augustus császár rendelete feljegyeztette az adózók listájára, Lukács pedig mind erről említést tesz (Luk 2: 2 – 4). Bizony az eltaposható jelentéktelen ácsmester József az, aki előtt kiáltotta Isten a nevét, s akin a könyörülő Isten könyörült (2Móz 33: 19). Ki értheti ezt?

Lássuk hát meg az Isten beszédével, hogy József a Dávid fia, noha a kiszárad föld temette maga alá, s mely száraz föld felett *az ország, a hatalom és a dicsőség*⁹ bitorló Ézsau ivadék, a tébolyodott Heródes tapos, pontosabban produkálja a sátáni forgatókönyv szerinti látványos démoni show játékát e világekorszak fejedelmének díszlet világában. Lásd meg, hogy ott van Ézsau sarka Jákob felett, tapos rajta és ez a Jákob a sarkát megragadva mégis fölébe kerül!¹⁰ Isten nem a Heródes féle törtetőknak, hanem a teljesen kiszáradt Dávid Fíának tulajdonítja, a halál száraz földjéből kihajtó vesszőt¹¹ (Zsolt 2: 9; Jel 2: 27; 12: 5 és 19: 15), az örökölendő örökkévaló királyságot!¹² Legyen számunkra ez evangélium, hogy a mi Istenünk színe előtt nem az önmagát felszínen produkáló látványos show az, ami maradandó és királyi méltóságú

⁹ És ne vigyél minket kísértetbe, de szabadíts meg minket a gonosztól. Mert tiéd az ország és a hatalom és a dicsőség mind örökké. Ámen! Máté 6: 13.

¹⁰ És kijöve az első; veresés vala, mindenestől szőrös, mint egy lazsnak; azért nevezék nevét Ézsauának. Azután kijöve az ő atyjafia, kezével Ézsau sarkába fogódzva; azért nevezék nevét Jákóbnak. 1Móz 25:25 – 26.

¹¹ שֵׁבֶט (šebet) 1) bot, pálca 2) rúd, nyél, szár (ti. fegyver) 3) pásztorbot, furkósbot (ti. munkaeszköz) 4) jogar (ti. felségjelvény) 5) törzs. Újszövetségi görög megfelelője a σιδηροῦς, ἄ, οὖν (szidérusz, a, un) vasból készült, vas-

¹² Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek ez országot, amely számotokra készített a világ megalapítása óta. Máté 25: 34.

úri hatalom, ellenkezőleg, Isten azokat sorolja a Dávid fiai seregébe, akik a száraz földben eltemetve és elfeledtetve azok lába alatt vannak, akik telhetetlen és gátlástalan pokoli táncukat ropják felettük. Álljon itt előttünk Pál apostolnak a világ megvetettjeiről szóló himnusza:

„Mert a keresztről való beszéd, - *amely nem létezik a szeplőtlen fogantatás nélkül* - bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik megtartatunk, Isten ereje. Mert meg van írva: Elvesztem a bölcsek bölcsességét, és az értelmesekek értelmét elvetem. Hol a bölcs? Hol az írástudó? Hol e világnak vitázója? Nemde bolondsággá tette Isten e világ bölcsességét? Mert miután az Isten bölcsességében nem ismerte meg a világ a bölcsesség által Istent, tetszett Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által üdvözítse a hívőket. Mert egyfelől a zsidók jelt kérnek, másfelől a görögök bölcsességet keresnek. Mi pedig a megfeszített Krisztust prédikáljuk, aki a zsidóknak ugyan botránkozás, a pogányoknak pedig bolondság, ámde maguknak az elhívottaknak, zsidóknak és görögöknek is Krisztus Isten ereje és Isten bölcsessége. Mert Isten bolondsága bölcsőbb az embereknél, és Isten erőtlensége erősebb az embereknél. Mert nézzétek csak a ti elhívásokatokat, testvéreim, hogy nem sokan vagytok bölcsek test szerint, nem sokan hatalmasok, nem sokan nemesek. Hanem a világ bolondjait választotta ki magának Isten, hogy megszégyenítse a bölcseket, és a világ erőtleneit választotta ki magának Isten, hogy megszégyenítse az erőseket, és a világ nemteleneit és megvetettjeit választotta ki magának Isten, és a semmiket, hogy a valamiket megsemmisítse, hogy senki ne dicsekedjék öelötte. De általa ti a Krisztus Jézusban vagytok, aki Istentől bölcsességül, igazságul, szentségül és váltságul lett nekünk, hogy amint meg van írva: Aki dicsekszik, az az Úrban dicsekedjék!” 1Kor 18 – 31.

Dávidnak Isten maga ígérte meg, hogy nem ő, hanem az ágyékából származó *magja* fog nem sátorponyva, hanem maradandó¹³ templomot, vagyis „ÁMEN-HÁZAT”¹⁴ építeni, miről a Biblia utolsó lapjain megtudjuk, hogy ez az Ámen-ház maga az Isten Fia Messiás Jézus, az örökkévaló Krisztus, a vele egy test anyaszentegyház. Az ígélet „magja” királyságát és trónját teszi Isten örökkévalóvá, és pedig a Jákobnak adott áldás (Zsid 11:20) vérvonalán, nem pedig az Ézsau¹⁵ vonalán, mert Ézsauban nem taláztatik meg a könnyörülő kegyelem bűnbánatától elválaszthatatlan áldás (Zsid 12:17)! Én leszek neki Atyja – mondta Dávid királynak az Úr, - ő pedig az én Fiam lesz. Trónját a te nevedről nevezik el, erős és örökkévaló lesz.¹⁶ Ézsaiás viszont ugyan erről az isteni ígétről azt prófétálja, hogy ő, konkrétan a Dávid fia József az a kiszáradt földben elfeledett gyökér, aki által Isten azt a vesszőt¹⁷ hajtja, aki az Úr

¹³ Bocsásd meg azért a te szolgálóleányodnak vétékét; mert az én uramnak bizonyára *maradandó házat* épít az Úr, mert az Úrnak harcait harcolja az én uram, és gonoszság nem taláztatik te benned a te életedben. 1Sám 25: 28. A maradandó héber megfelelője itt az אָמֵן ('ámen) I. alapjelentés Kal 1) fenntart, támogat, alátámaszt 2) melléknévi igenévként (participium): gondviselő, tápláló, nevelő (ti. gyámapa vagy -anya), tartó(oszlop) 3) melléknévi igenévként (participium passivum): bizakodó, megbízható, hűséges (ti. ember) Nifal 1) melléknévi igenévként (participium): ölben hordoztatik 2) megalapozottá, stabilá, szilárdá, állandóvá, biztossá lett 3) megbízható, hűséges (ti. ember) Hifil 1) szilárdan, stabilan áll, támaszkodik, épít vmire, vkire 2) hisz, bízik, megbízik vkiben, épít, támaszkodik vkire, vmire, elhisz vmit II. alapjelentés A bibliai héberben csak származékszavak képzésénél használatos (אָמֵן) 1) rokon nyelvekben: megerősít, megszilárdít. Származékai: אָמֵן (jámín) 1) jobb (ti. oldal, kéz, szem) 2) jobbra, jobb felé 3) égtájként: Dél. אָמֵן (jáman); אָמֵן (jáman) Hifil 1) jobbra megy, jobbra fordul, jobbra kanyarodik 2) a jobb kezét használja; אָמֵן (témán) 1) dél, déli irány 2) déli szél. E fogalmat ugyanaz a három jel alkotja, mint ami az ÁMEN szavunkat, melynek jelentése: A szó jelentése: »bizonyosan, igazán, igaz«. Átvitt értelemben: »úgy van, úgy legyen«. Jer 11,5: »Bizony, így van, Uram!« A h. 'mn gyök jelentése: »megbízhatónak, hűségesnek, igaznak, állandónak lenni«. A kifejezés lefordíthatatlanul került mind a g. fordításokba, mind pedig a B használatával más nyelvekbe is.

Használatának módja az ÓSZ-ben a következő: a) megerősít egyes kijelentéseket: átoknál, eskünél (4Móz 5,22). b) Megerősíti a szövetséget (5Móz 27,14). c) Egy-egy kijelentés után feleletként is elhangzott (1Kir 1,36; Jer 28,6; itt az ÚF szerint »helyes«...). d) Sokszor a nép ajkán elhangzó rezponzorium (1Kró 16,36; Neh 8,6). e) Az imádságok végén doxológiaként szerepel (Zsolt 106,48). f) A Zsolt három fő részének végén megkettőzve áll (41,14; 72,19; 89,53). A doxologikus használata lett állandóvá, az ÚSZ lapjain jószerint csak ezzel találkozunk; mind az egyéni imádságok befejezéseként, mind gyülekezeti imádságok esetében. Világosan látszik az ÓSZ hatása ezekben az esetekben (Róm 1,25; 9,5).

Az ÓSZ-ben előforduló megkettőzés az ÚSZ-ben kizárólag Jánosnál - Jn 1,51; 3,3 stb. - van. Ugyancsak kizárólag Jánosnál fordul elő, hogy Jézus ezzel kezdi tanítását - így szolgáltatva nyomatékot a következő mondatoknak (Jn 5,19.24.25; 6,26.32).

Megemlíthető még a Jel 3,14 kivételes szóhasználata: ebben az egy esetben Isten megjelölésére használatos ez a kifejezés.

¹⁴ A laodiceabeli gyülekezet angyalának is írd meg: Ezt mondja az Ámen, a hű és igaz bizonyosság, az Isten teremtésének kezdete. Jel 3: 14.

¹⁵ Szerettelek titeket, azt mondja az Úr, és azt mondjátok: Miben szerettél minket? Avagy nem atyjafia vala-e Ézsau Jákobnak? azt mondja az Úr: Jákóbot pedig szerettem; Ézsaut ellenben gyűlöltem, és az ő hegyeit pusztává tettem, örökségét pedig pusztai sakálókévá. Ha azt mondja Edom: Elpusztultunk; de térjünk meg és építsük fel a romladékokat: ezt mondja a Seregeknek Ura: Ők építenek, de én elrontom, és elnevezik őket istentelenség határának és oly népek, amelyre örökké haragszik az Úr. És látják ezt a ti szemeitek, és magatok is mondjátok: Nagy az Úr az Izrael határa felett. Mal 1: 2 – 5. Ne legyen senki parázna vagy istentelen, mint Ézsau, aki egy ételért eladta első szülöttségi jogát. Mert tudjátok, hogy azután is, mikor akarta örökölni az áldást, megvetett; mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyhullatással kereste azt [az áldást]. Zsid 12: 16 – 17.

¹⁶ Mikor pedig napjaid betelnek, és elalszol atyáiddal, föltámasztom utánad a te magodat, amely ágyékodból származik, és megerősítem az ő királyságát. Ő fog házat építeni nevemnek, és megerősítem királyságának trónját mindörökké. Atyja leszek, és ő a fiam lesz, s amikor gonoszul cselekszik, megfenyítém őt férfihoz illő vesszővel és emberek fiainak kijáró büntetéssel. De irgalmasságomat nem vonom meg tőle, mint ahogy megvontam Saultól, akit eltávolítottam előled. Házad állandó lesz, és országod mindörökké a tied lesz, és trónod erős lesz mindörökké. 2Sáuel 7: 12 – 16.

¹⁷ Ézsaiás 11: 1. הָטֵר (hóter) 1) ág, gally 2) pálca, vessző; Ézsaiás 53: 2. יֹנֵק (jónék) 1) hajtás, sarj, palánta (szó szerint: szoptatós, vagyis zsenge, fiatal, „újszülött” növény). Ézsaiás 60: 21. נֶצֶר (nécer) 1) bimbó, hajtás, rügy, sarj.

arcai előtt nő fel¹⁸ és lesz Isten örökkévaló népévé¹⁹! Látjátok-e már, hogy e kiszárat föld porában miképpen jár a hasán (1Mózes 3: 14) az ősi kígyó, és miképpen járja pokoli táncát e kiszáradt föld pora felett a sátán?

Harmadszor az angyal által közvetített isteni Szó azt mondja, hogy a názáreti szűz, név szerint Mária, a József felesége már, noha társadalmi státuszuk szerint még csak zöld fülű jegyesek voltak; amit tehát az Isten így az ő beszédével egybeszerkesztett, ember el ne válassza!

Negyedszer az angyal által tolmácsolt Ige azt a természetfeletti igazságot és egyben csodát végezte el Józsefben, amiről évszázadokkal előtte Ézsaiás prófétált. A reájuk vonatkoztatott prófécia így szól:

Ami Máriában, a te feleségedben fogantatott, a Szent Lélektől van az. A te felségedben történő csodálatos fogantatásban teljesíti be Isten azt az őскеzdeti ígérését, amit még az Éden kertjében az asszony magvára²⁰ vonatkozóan tett, mely szerint a szűz fogan és szül fiat, aki te nevezd el Jézusnak, mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből (Máté 1: 21); ő az, a kígyó fejére tapos.

Mindez pedig pontosan azért történik így, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott volt a próféta által, aki így szól: Íme a szűz fogan méhében és szül fiat, és annak nevét Immanuelnek nevezik, ami azt jelenti: Velünk az Isten. Máté 1: 22 – 23.

Ebben a teljesen elfeledett családban a száraz földben, a bűn és a halál átláthatatlan leple alatt ott éltek az élő Istennek ígéretei, noha a külső fizikai valóságban Izrael és az ígérlet földjét a babiloni, a méd-perzsa, a görög birodalom után a negyedik és egyben utolsó fenevad ábrázatú birodalom szállta meg és tette benne sötétté és kilátástalanná az életet, felismerhetetlenné az Isten igazságát és ígéreteit.

József és Mária nemcsak felismerték az Isten ígéreteit, de Szentlélek által csodálatosan vonatkoztatták azokat magukra!

- Igaz tehát, hogy a római birodalomnak egy olyan korában élünk, ami reménytelenné teszi a helyzetünket; mit tudunk mi tenni Názáretből, egy jelentéktelen kis „városból”? – kérdezhették akkor és ott ők, itt és most pedig mi.
- Az Isten kegyelméből és könyörületéből tudunk hinni, hogy Isten, aki felülmúlja minden értelmünket véghez viszi az ő nekünk megígért ígéreteit! Ez az Úr válasza!

Isten mindezekén túl mégis megígért valamit, szavának reménysége ott élhetett és élt a Dávid fia József családjában, kinek édesapját Jákobnak, nagyapját Matthánnak, dédapját Eleázárnak, ükapját Eliudnak, szép apját Akimnak, kinek további felmenői Sádok, Azor, Eliákim, Abiud, Zorobábel, Saláthiél, Jekoniás, Jósiás, Ámon, Ákház, Joathám, Uzziás, Jórám, Josafát, Asa, Abija, Roboám, Salamon és Dávid. (Mt 1: 6 – 16)

A Dávid fia József azért tudott engedelmes lenni mert élt benne az Ige, élt benne Isten halál felett is diadalmaskodó ígérete; kész volt a szíve az Isten csodájának megtapasztalására, mert évszázadok óta forgatták magukban az Isten Igéit, ahogy Mária is az angyali üdvözlést, a napkeleti bölcsek és a betlehemi pásztorok tetteit.²¹

Éljenek hát bennünk is a régiek Igéi, az Isten nagy ígéretei; vonatkoztassuk azokat magunkra!

¹⁸ Ki hitt a mi tanításunknak, és az Úr karja kinek jelentetett meg? Felnőtt, mint egy vesszőszál Őelőtte, és mint gyökér a száraz földből (...). Ézs 53:1 – 2.

¹⁹ És néped mind igaz lesz, és a földet mindörökké bírják, plántálásom vesszőszála ők, kezeim munkája dicsőségemre. Ézs 60: 21.

²⁰ És ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod között, és az ő magva között: az neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod. 1Móz 3: 15.

²¹ Mária pedig mind ez ígéket megtartja, és szívében forgatja vala. Luk 2: 19.

Ebben az adventban forduljunk az Isten mélyen eltemetett, de mégis élő ígéretei felé! Tegyük ezt újra meg újra, nemzedékről nemzedékre, kérjük Istent, hogy ő elevenítse fel számunkra a nekünk tett ígéreteit!

Az Isten által megelevenített élő ígélet tehet bennünket késszé az Isten parancsának követésére, a Lelkének való engedelmességre, Krisztus Urunk várására és fogadására.

Összegezve a hallottakat, József igaz ember volt, nem becsületes, dolgos, odaszánt, hanem olyan igaz, mint Noé, aki által Isten megtartotta az ő népét az özönvíz ítéletében, és Jób a nagy szenvedő, aki akkor vallotta meg az őt feltámasztó Urába vetett bizalmát, amikor legnagyobb sötétség nyelte el őt. Az „igaz” jelzőt csak azokkal kapcsolatosan használja Szentlélek, akik olyan közeli kapcsolatban állnak Istennel, hogy semmi körülmény nem tudta és tudja az élő Istenbe vetett bizalmukat megváltoztatni. Igaz ember volt tehát Noé. Gondoljuk végig Noé életét. Igaz és istenfélő. Isten szavára bárkát épített a pusztában, úgy, hogy nincs folyó és tenger a közelben. Befogta a bárkába az állatokat, melyekkel több mint egy évet töltött a bárkában hányattatva a nagy mélységek színén. A másik igaz és bűn gyűlölő a nagy szenvedő, aki nem érdeme szerint vált igazzá, mert engedelmesen viselte a szenvedését, hanem kegyelemnek azért a felimerésért, amit hitvallóként végül elmond:

Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll. És miután ezt a bőrdömet megrágnák, testem nélkül látom meg az Istent. Akit magam látok meg magamnak; az én szemeim látják meg, nem más. Jób 19: 25 – 27.

József igaz ember volta leginkább abból derül ki, hogy amikor megjelent neki az angyal, képes a saját maga teológiai és vallásos elképzelését, ötletét, kigondolt szándékát, cselekvési tervét és akaratát az Isten akarata alá rendelni.

Sok vívódás után eljut az ő emberi képessége legvégső határához, ahol arra a következtésre jut, hogy titokban elbocsátja az ő megesett jegyzét, Máriát, akit szerelemmel szeret. Első nekifutásra és emberileg csak ezt volt képes kigondolni, amit szépen le is lehet vezetni az ő istenfélő voltából, de egyezzünk meg, hogy ez a vallásos, parancsokkal idomított, szabálykövető gondolkodás és cselekvés nem sorolta volna őt sem Noé, sem pedig Jób mellé, az Úr igazainak seregébe, hisz tudjuk, hogy mi történt volna Máriával, ha ő azzal a kigondolt „humánus cselekedetével” elbocsátotta volna. A törvény betűje szerint kiszolgáltatta volna a megszegényítő megkövezés általi halálnak.

Felmerül a kérdés, hogy a József felmenői közt, akiknek sorában nemcsak Ábrahám, Jákob, Izsák és Júda neve szerepel (Máté 1: 1 – 2), hanem Lukács (Lukács 3: 23 - 38) szerint ott van Ádám, Énoh és maga Noé is, és még sokan mások, akik a hit hősei hitével hittek és győztek, vajon Isten kiknek az élettörténetét elevenítette meg benne, hogy végre a napnál is világosabban meglássa az egyetlen számára kijelölt utat?

A felelet másik nagy csoportjában, amit megtudunk a Dávid fia Józsefről az az, hogy az igaz ember Józsefnek a történet végére teljesen más igazsága lesz, mint az írástudóknak, farizeusoknak és papi tanítóknak. Tettében nem *minden más ember igazsága* (Máté 5:45), hanem az Isten országának igazsága és világossága érvényesül, ami több, mint a vámszedők és az írástudók igazsága.²²

²² Mert mondom nektek, hogy ha a ti igazságotok nem több az írástudók és farizeusok igazságánál, semmiképpen sem mehetnek be a mennyeknek országába. Máté 5: 20.

József felismerte azt, amit Habakuk²³, Pál apostol²⁴, Luther Márton, hogy az igaz ember az, aki hitből él és aki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelke (Zsid 10: 38) – mondja az Úr. Vajon látjuk-e már József hitből való új, sőt mennyei életét? Látjuk-e, hogy Istentől kapott szeretete és igazsága, hogy borítja és fedezi be szerelmes jegyesét, Máriát? Felismerjük-e a tetteiben, hogy miképpen lesz pajzsa és mentsvára a reá bízott családjának?

Attól a naptól fogva az igaz ember József minden jóságban, igazságban és valóságban gondolta újra mindig, hogy mi legyen kedves az Úrnak. Ő a meg nem hátráló hit cselekedetével vette feleégül áldott szerelmét és jegyegyesét, mert az élő Isten színe előtt jóságban, igazságban és valóságban szerette őt; mindhaláláig. Az Isten szeretetének kösziklájára állva nem engedte, hogy ember elválassza, amit a mindenható Isten bölcsessége egybeszerkesztett. Így történhet, hogy az ő engedelmissége által a Dávid Fia Jézus, a mi örök Üdvözítőnk hozzánk is eljött.

Áldjon meg az élő Isten bennünket ilyen Józsefben tetten érhető igazsággal és világossággal, ilyen igaz emberi lelkiséggel, hogy tudjuk a magunk akaratát az Igének alávetni, az Isten akaratára alá rendelni, most és mindenkor! Ámen.

Imádkozzunk

Atyánk köszönjük ezt az Igét, hogy József példáján világossá teszed számunkra, hogy mennyire fontosak, sőt életbevágóak nekünk a te nekünk mondott Igéd, hisz azt akarod, hogy mi általuk éljünk. A te Igéd örök élet és igazság, az üdvösségünk egyetlen útja. Nekünk adtad a te Igédet, a te Ó, - és Új - szövetségi népednek, és egyenként is, hogy megharcolhassuk a hitnek nemes harcát. Megáll az Istennek Igéje és semmi nem állhat ellene – énekeljük, bárcsak betöltekezhetnénk minden te szádból jövő Igéddel.

Kérünk Atyánk, hogy e mostani adventünkben hadd ragyogjon fel nekünk a te nekünk szóló életet adó összes ígéreted! Hadd éljen bennünk a te Igéd, tudjuk tovább adni nemzedékről nemzedékre, mert a te Igéd e világnak egyetlen megtartója. Tölts be az Igazság Lelkével, hogy Józsefhez hasonló igaz emberré legyünk általa mi is. Add nekünk a hit hősi győzelmes hitét, hogy a mennyek országa igazságával éljünk és győzzünk e világkorszak felett!

Kérünk adventi ünnepeinkért, minden egyes úrnapiért, minden istentiszteleti és ünnepi alkalomért, hogy jelenj meg a te népednek!

Jézus nevében arra kérünk, hogy karácsony estéjén add meg azt a mennyei örömet, amely minden nép öröme, amivel örvendeztek a betlehemi pásztorok, a bölcsek, a szent család és mindazok, akiket beavattál a te testet öltésed szent titkába. Tégy bennünket is a te titkod örökösivé és könyörülj rajtunk, mert nekünk már nem elég a te első eljöveteled igazságával betelnünk, készíts tehát fel a te megígért nagy és félelmetes megjelenésedre. Ámen.

Áldás: Mert a világosságnak gyümölcse minden jóságban és igazságban és valóságban van, meggondolván, mi legyen kedves az Úrnak. És ne legyen közösségetek a sötétségnek gyümölcstelen cselekedeteivel, hanem inkább meg is feddjétek azokat. Ef 5: 9 – 11.

Ének: „Hinni taníts, Uram (...).”

²³ Íme, felfuvalkodott, nem igaz őbenne az ő lelke; az igaz pedig az ő hite által él. Hab 2: 4.

²⁴ Mert az Istennek igazsága jelentetik ki abban hitből hitbe, miképpen meg van írva: Az igaz ember pedig hitből él. Róm 1: 17; Gal 3:11;